

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Rok I. Nr. 152

Włocławek, poniedziałek 8 lipca 1946 roku.

Cena 3 złote

Nowa ustawa rehabilitacyjna

W Toruniu odbył min. H. Świątkowski dłuższą konferencję z przedstawicielami sądownictwa toruńskiego, na której omówił projekt nowej, jednolitej ustawy rehabilitacyjnej, która została już przeprowadzona przez Radę Ministrów. Wspomniana ustawa zostanie w najbliższym czasie zatwierdzona i wprowadzona w życie.

Ob. Minister podkreślił, iż wszystkie ustawy rehabilitacyjne do tej chwili ogłoszone, miały charakter tymczasowy. Chodziło tu wyłącznie o szybkie wyeliminowanie ze społeczeństwa polskiego elementu przestępczego niemieckiego. Zagadnienie to wymagało ustawowego uregulowania i dlatego też opracowano projekt nowej ustawy.

Nowa ustawa rehabilitacyjna — wprowadza jednolite postępowanie sądowe w stosunku do osób, wpisanych na niemiecką listę narodową, bez względu na to, gdzie wpis nastąpił. Dotychczas inaczej traktowano sprawy te na terenie śląska, w Poznanskim, na Pomorzu oraz w b. GG.

Sąd skazuje rehabilitującego się w razie udowodnienia winy lub braku przymusu w przyjęciu volkslisty na normaną karę więzienia. Termin pobytu w więzieniu jest ściśle określony w wyroku sądowym.

Osoba, zrehabilitowana przez sąd, otrzymuje swój majątek tylko wtedy, jeśli nie został on rozdysponowany, albo jeśli nie zostanie stwierdzona jego użyteczność publiczna. W wypadku, jeśli się nie zwróci osobie rehabilitującej się majątku, może ona starać się o rekompensatę w postaci innego majątku (nieruchomego lub ruchomego).

Nowa ustawa, jak widzimy, wyjaśnia całkowicie sprawy majątkowe rehabilitujących. Ostatnio toczy się szereg sporów i procesów na tle majątkowym między zrehabilitowanymi a obywatelami, posiadającymi sprzęt i majątek, przydzielony przez T. Ł. P.

Ludność, która przyznawała się do narodowości niemieckiej przed 1939 rokiem, opuści Polskę. Przed 1939 r. mieliśmy w Polsce tysiące obywateli, przyznających się do narodowości niemieckiej. Ludność ta, bez względu na to, czy działali w okresie okupacji na szkodę narodu polskiego, czy też nie — będzie musiała opuścić Polskę i zostanie wysłana do Niemiec. Projekt ten, jak widzimy, rozwiązuje całkowicie problem mniejszości niemieckiej na terenie Polski.

Kończąc swe ciekawe wywody, podkreślił min. Świątkowski, iż całkowita unifikacja ustawodawstwa polskiego nastąpi do dnia 15-go września 1946 r.

A. S.

Obrady ministrów

PARYŻ (obsł. wł.). W pałacu Luksemburskim ministrowie spraw zagranicznych przystąpili do omówienia sprawy Niemiec, Austrii i żeglugi na Dunaju.

Następnie ustalono tekst zaproszeń na konferencję pokojową, która rozpocznie się prawdopodobnie dnia 29 lipca rb.

Ministrowie opracowali już listę państw, które będą zaproszone na konferencję.

Lista obejmuje 21 państw, a między innymi Stany Zjednoczone, Związek Radziecki, Wielką Brytanię, Francję, Polskę, Kanadę, Belgię, Czechosłowację, Grecję, Finlandię, Holandię, Chiny, Południową Au-

stralię, Nową Zelandię, Białoruś oraz Indie.

Osobno została omówiona sprawa zaproszeń dla: Bułgarii, Rumunii i Węgier.

Protest w sprawie Cypru

PARYŻ (obsł. wł.). Komitet dla spraw Cypru, który uważa się za jedyne przedstawicielstwo, reprezentujące sprawy tej wyspy, złożył protest przeciwko tworzeniu angielskiej bazy wojennej na Cyprze

Trygwe Lie o terminie konferencji pokojowej

NOWY JORK (obsł. wł.). Generalny sekretarz Organizacji Narodów Zjednoczonych, Trygwe Lie, przed wyjazdem do Europy udzielił wywiadu, w którym między innymi podkreślił że gdyby konferencja pokojowa rozpoczęła się dnia 29 lipca, to jest bardzo wątpliwe, czy w tym wypadku byłoby możliwe zwołanie Zgromadzenia Generalnego ONZ na 3 września.

Termin ten, zdaniem generalnego sekretarza musiałby ulec znacznemu opóźnieniu.

Wywiad z ambasadorem Lange

WARSZAWA (SAP). Do Warszawy przybył wczoraj na kilkotygodniowy pobyt w kraju ambasador Rzplitej w Waszyngtonie, prof. Oskar Lange.

Na zapytanie przedstawiciela Socjalistycznej Agencji Prasowej o cel przyjazdu, ambasador Lange oświadczył:

— Wybierałem się do kraju już oddawna jeszcze w kwietniu planowałem ten przyjazd. Nastąpił on jednak z opóźnieniem wywołanym obradami Rady Bezpieczeństwa ONZ, w której reprezentuje stale Rząd Rzeczypospolitej. Zamierzam regularnie co 3 miesiące przyjeżdżać do Polski, celem utrzymywania bezpośredniego kontaktu z Rządem i Ministerstwem Spraw Zagranicznych.

— Czy ambasador zatrzymywał się gdzieś po drodze?

— Leciałem przez Paryż, w którym zatrzymałem się cztery dni. Wykorzystałem czas ten na kontakty z czołowymi politykami Francji i innych państw, znajdującymi się obecnie w Paryżu. Po pierwsze odbyłem w towarzystwie amb. Skrzyszewskiego rozmowę z premierem i ministrem spraw zagranicznych Francji, Bidault. Następnie rozmawiałem z takimi czołowymi politykami francuskimi, jak Thorez, Parodi (przedstawiciel Francji w Radzie Bezpieczeństwa), ambasadorem Francji w Waszyngtonie, Bonnet (którego nie należy mylić z b. francuskim ministrem spraw zagranicznych z czasów Monachium, Georgesem Bonnet — przyp. Red.), z moim starym przyjacielem Pierre Cot'em, wreszcie z p. Saillant i Jauhaux.

— Jakie problemy były poruszane w tych rozmowach?

— Rozmowy z czołowymi przedstawicielami francuskiego życia politycznego miały charakter konsultacyjny i dotyczyły wymiany poglądów obu rządów w sprawach omawianych na Radzie Bezpieczeństwa, zwłaszcza stanowiska Francji.

— Czy ambasador miał okazję kontaktowania się w Paryżu z przedstawicielami Republikańskiej Hiszpanii?

— Owszem. Zaproszony byłem przez Republikański Rząd Hiszpański wraz z amb. Skrzyszewskim na obiad, w którym wziął udział Prezydent Republikańskiej Hiszpanii, Barrio, premier Giral, członkowie rządu hiszpańskiego oraz czołowi przedstawiciele Republikańskiej Hiszpanii z bohaterską Passionaria — Dolores Iberruri.

Do 30 sierpnia

KATOWICE (obsł. wł.). Górnośląskie kopalnie wydobyły w miesiącu czerwcu 3 miliony 530 tysięcy 396 ton węgla, co stanowi 105% zamierzonej produkcji.

Komitet wyzwolenia Triestu

PARYŻ (obsł. wł.). Komitet Wyzwolenia Triestu złożył na ręce ministrów spraw zagranicznych obradujących w Paryżu pismo, w którym ostrzega przed faszyzmem, jaki w obecnej chwili daje się zauważyć na terenie Triestu i krainy Julijskiej.

Agitacja czynników faszystowskich oraz wystąpienia świadczą o tym, że na tym terenie faszyzm nie został jeszcze wypłeniony.

Bezczelność, czy obłąd?

NORYMBERGA (obsł. wł.). Proces norymberski przedstawia w całej rozciągłości psychikę niemiecką. Pomijając ujawnienie szeregu nieznanych zbrodni, dostrzegamy perfidię postę-

powania nawet jeszcze teraz.

Oto obrona Goeringa usiłuje dowiedzieć, że Goering, będący prawą ręką Hitlera, dążył zawsze do utrzymania pokoju i przeciwstawiał się wojnie.

Zawodowy spis ludności będzie przeprowadzony we wrześniu

WARSZAWA (SAP). Centralny Urząd Planowania przy pomocy Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej przystępuje do opracowania spisu zawodowego w Polsce.

Wybuch wulkanu

MOSKWA (obsł. wł.). W odległości 60 kilometrów od Baku znajdujący się tam wulkan rozpoczął działalność. Wkrótce potem nastąpił wybuch.

Szwedzka delegacja handlowa

WARSZAWA (obsł. wł.). Do Warszawy przybyła szwedzka delegacja handlowa która przeprowadzi szereg rozmów na temat wymiany towarowej pomiędzy Polską a Szwecją.

Spis ma na celu dokładne zbadanie struktury ludności. Umożliwi to państwu racjonalną gospodarkę z pełnym wykorzystaniem fachowców, co ma olbrzymie znaczenie w związku z opracowywanym obecnie 4-letnim planem odbudowy gospodarczej oraz planami inwestycyjnymi.

Spis zawodowy umożliwi również planowe doszkalanie i przeszkalanie nowych kadr fachowców.

Spis obejmie wszystkich fachowców według wykonywanego zawodu i posiadanych kwalifikacji. Ponadto objęci będą spisem również i poszukujący pracy, a pozatem ci wszyscy, którzy w bieżącym roku szkolnym ukończyli szkoły zawodowe.

Spis rozpocznie się we wrześniu rb. Narazie trwają prace przygotowawcze.

Haniebna zbrodnia w Kielcach

KIELCE. Dnia 4 bm. w Kielcach dokonano napadu i masowego mordu Żydów. W czasie zajęć antyżydowskich zamordowano 32 Żydów oraz dwóch Polaków którzy stanęli w ich obronie. Wiele osób jest rannych. Sprawcy zajścia staną przed sądem.

KIELCE (SAP). Pogrom kielecki jest zbrodnią wstrząsającą. Każdy z nas kto przeżył w Polsce lata okupacji hitlerowskiej, wie, jak koszmarnie było nasze życie, lecz wie też o ile potworniejsze było życie ukrywających się przed hitleryzmem Żydów.

Ocalała ich garść, czy to uratowanych cudem z obozów koncentracyjnych, czy to ukrytych w piwnicach, w różnych zakamarkach przy pomocy ludności, tzw. aryjskiej. Garść ludzi, którzy pragną żyć i pracować w ramach społeczeństwa polskiego, którym wciąż jeszcze wspomnienia hitlerowskiej okupacji spędzają sen z oczu, mącą chwile spoczynku.

Dziś pewne elementy pragną przywrócić cienie przeszłości do życia. Jakże to elementy?

Pogromy Żydów organizowała ochrana carska, by rozładować wzburzenie rewolucjonizujących mas, organizowała polska reakcja, by odciągnąć robotników od walki niepodległościowej. Pogromy te organizował nie bez porozumienia z hitlerowcami tzw. Obóz Narodowo-Radykalny. Ci, którzy ulegli wpływom polskich „Nazi”, poszli na lep propagandy Goebelsa. Poszli wbrew opinii, ideologii Polski Walczącej o Niepodległość.

Sztuczna benzyna

KRAKÓW (obsł. wł.). W Oświęcimiu przeprowadza się instalację maszyn do produkcji sztucznej benzyny. Maszyny te przewieziono do Oświęcimia z Szwarbachen w Niemczech, skąd przekazane nam zostały od Związku Radzieckiego.

Będą to pierwsze zakłady tego rodzaju w Polsce.

Protest przeciwko policji

LONDYN (obsł. wł.). Centralny Komitet Generalnej Federacji Pracowników Żydowskich złożył na ręce rządu angielskiego protest przeciwko metodom postępowania policji w Palestynie.

W proteście podkreśla się, że policja stosuje wobec ludności i aresztowanych metody przypominające średniowieczne tortury.

Dla polskich miast

WARSZAWA (obsł. wł.). Ministerstwo Odbudowy wyasygnowało na odbudowę Warszawy na kwartał trzeci kwotę 369 milionów jako dotację. Obok tego banki udzieliły kredytu w wysokości 110 milionów. Niezależnie zaś od tego na odbudowę środków komunikacji przeznaczone zostanie 80 milionów złotych, na mosty zaś 23 miliony złotych.

Odbudowa Warszawy

WARSZAWA (obsł. wł.). Federacja miast amerykańskich powzięła uchwałę przyczynienia się do odbudowy miast polskich.

W praktyce uchwała ta będzie wyglądała tak, że jedno z miast amerykańskich odbuduje w mieście polskim jakiś obiekt użyteczności publicznej.

Ci sami, którzy za miskę biblijnej soczewicy, czy biblijnych srebrników sprzedawali swych współobywateli hitlerowcom, ci sami dziś imitują swój patriotyzm mordowaniem Żydów. Jakże często są to ci sami, któ-

Wydział melioracyjny na SGGW

WARSZAWA (obsł. wł.). Od jesieni roku bieżącego w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie zostanie uruchomiony wydział melioracyjny.

Czas trwania studiów taki sam jak na innych wydziałach.

Zwolnienie tempa repatriacji Niemców

SŁUPSK (SAP). Rozpoczęta akcja repatriacyjna Niemców z pow. słupskiego jak dotychczas nie nabrała tempa o większym znaczeniu. Pierwszy transport Niemców w ilości przeszło 2100 osób wyjechał z m. Słupska do Niemiec w dniu 5 czerwca br. Następny transport, który obejmował partie ponad 2820 Niemców z miasta i powiatu, wyjechał ze stacji zbiorczej w Słupsku w dniu 8 czerwca br. Od tej chwili akcja repatriacyjna została zahamowana do

blużej nieokreślonego czasu. Podkreślić należy, że techniczne przeprowadzenie akcji repatriacyjnej było wzorowe.

POZNAŃ (obsł. wł.). W dalszym ciągu procesu Greisera głos zabrał oskarżyciel, prokurator Sawicki.

Wyrok w sprawie Greisera

spodziewany we wtorek

W przemówieniu swoim podkreślił on, że wobec ogromu zbrodni dokonanej przez zbrodniarzy niemieckich prawo staje się czynnikiem wymiaru sprawiedliwości, jednakże nie przewidywało ono tego rodzaju występów, których umysł ludzki objąć nie jest w stanie.

Wymiar sprawiedliwości jest tu stosowany w odróżnieniu od prawa samosądu, tak częstego u Niemców w okresie wojny. W tym objawia się różnica pomiędzy społeczeństwem kulturalnym, jakim jest społeczeństwo polskie a wystąpieniami zbirów hitlerowskich, dla których cierpienia ludzkie i życie były igraszką.

W konkluzji prokurator zażądał wyroku śmierci.

Skolei nastąpi przemówienie obrony. Wyrok spodziewany jest jutro, we wtorek.

Przebieg nieokreślonego czasu. Podkreślić należy, że techniczne przeprowadzenie akcji repatriacyjnej było wzorowe.

Przeciwko pożyczce dla Anglii

WASZYNGTON (obsł. wł.). 53 członków Kongresu złożyło podpisy pod protestem przeciwko udzieleniu przez Stany Zjednoczone pożyczki dla Wielkiej Brytanii.

Dzielni pracownicy

GDYNIA W dniu 15 bm. na terenie portu gdyńskiego wybuchł pożar w budynkach przygotowywanych do remontu przez Główny Urząd Morski, a przylegający do garaży UNRRA w Strefie Wolnościowej portu.

Pożar stał się tym groźniejszy, że zaczęła wybuchać również amunicja, znajdująca się w palącej części budynku.

W sąsiednich garażach UNRRA znajdowały się w tym czasie samochody i benzyna. Dzięki ofiarnej i pełnej poświęcenia osobistej akcji pracowników Przedstawicielstwa do Spraw UNRRA na port Gdynia ob. Hellera Henryka i Sidworskiego Antoniego, udało się w porę wyprowadzić wszystkie znajdujące się w garażu samochody oraz wynieść znajdującą się tam benzynę, skutkiem czego jeszcze przed przybyciem Straży Ogniowej groźba rozszerzenia się pożaru została usunięta.

Przedstawiciel Morski do Spraw UNRRA polecił ofiarnym pracownikom wyrazić pochwałę za ich działalność i poświęcenie dla dobra służby oraz przyznał specjalną gratyfikację pieniężną w wysokości 2.500 zł. każdemu.

Zagrabione mienie wraca

LONDYN (obsł. wł.). Amerykańskie władze okupacyjne przeprowadzają akcję zwrotu mienia zagrabionego prawowitym właścicielom.

Dotychczas dokonano zwrotu 50 tysięcy wartościowych obiektów sztuki, szeregu urządzeń przemysłowych oraz ruchomości, na ogólną wartość 200 milionów marek niemieckich. Zbyteczne dodawać, że mienie to zostało zagrabione przez hitlerowców.

Aresztowania w Indiach

DURBAN (SAP). W czasie demonstracji Hindusów w Durban policja aresztowała 49 osób i wśród nich przewodniczącego delegacji południowo-afrykańskiego kongresu Hindusów. Członkowie tego kongresu w marcu bawili w Indiach.

Demonstracje protestacyjne powstały na tle sprzeciwu Hindusów, którzy żądają kategorycznie od rządu Unii Południowo-Afrykańskiej zniesienia ustawy, zabraniającej Hindusom wykupu ziemi na własność.

Rzeczy ciekawe

OFIARY BOMBY ATOMOWEJ

W dniu 29 czerwca opublikowano równocześnie dwa raporty o wyniku studiów nad zniszczeniami, wywołanymi przez wybuchy 2 i 3-ciej bomby atomowej, zrzuconych na Hiroszimę i Nagasaki. Raport Białego Domu opiera się na pracy specjalnej komisji strategicznej, której przewodniczy Rada 11 cywilów. Raport Ministerstwa Wojny opracowany został przez wykonawców tzw. projektu Mauhatton. Projekt Mauhatton domagał się użycia bomby, w celu oszczędzenia życia żołnierzy alianckich. Oba raporty zgadzają się ogólnie co do cyfr, obrazujących zniszczenia i straty w ludziach.

W Nagasaki z liczby 195 tys. mieszkańców straty wyniosły 64 tys. ludzi, w tym 39 tysięcy zabitych. Ołbrzymia temperatura spowodowała śmierć 60 procent ofiar w Hiroszynie i 80 procent w Nagasaki. Naskutek olbrzymiego ciśnienia i podmuchu tysiąca ton szkła, które podmuch wgniał w ciała ludzkie, zmarło w Hiroszynie 30% ludzi, a w Nagasaki 14%. Straty materialne sięgają również bardzo wysokich cyfr. W Hiroszynie na 90 tys. budynków 60 tys. uległo całkowitemu zniszczeniu.

W promieniu 20 km w Nagasaki wszystkie okna zostały wysadzone pod naporem podmuchu.

Umowa polsko fińska

WARSZAWA (obsł. wł.). W Warszawie została podpisana umowa handlowa pomiędzy Polską i Finlandią. Rozmowy na ten temat toczyły się już oddawna i doprowadziły do całkowitego uzgodnienia poglądów.

Ze strony polskiej umowę podpisał wiceminister żeglugi, Grosfeld, ze strony fińskiej minister pełnomocny Gernfeld.

Czy wiecie, że...

Rząd amerykański odmówił płacenia za mięso i pszenicę powyżej maksimum wyznaczonego przez urząd regulowania cen. Okazało się, że wobec tego brak ofert.

Znany biegacz jamajski Herb Mc Kenley pobił rekord świata na 300 jardów, osiągając czas 29,8 sek. Poprzedni rekord wynosił 30,2 sekundy.

W dniach od 17 do 31 sierpnia odbędzie się w Pradze II Międzynarodowy Zjazd studentów.

W Zabrzu uruchomiona zostanie w połowie sierpnia I szkoła pielęgniarek P. C. K.

170 dzieci polskich przywieziono świeżo z Niemiec.

Stała komunikacja lotnicza zostanie uruchomiona w dniu 9 bm. pomiędzy Warszawą a Sztokholmem.

Skład przyszłego rządu w Czechosłowacji będzie dyskutowany na Zgromadzeniu Ustawodawczym w dniu 8 bm.

We Włoszech północnych trwają demonstracje pracujących w sprawie podwyżki płac.

Na granicy włosko-francuskiej niektóre organizacje włoskie usiłują wywołać niepokoje.

Statek norweski, będący w służbie chińskiej żeglugi wpadł na minę w pobliżu wybrzeży północnych Indochin. Statek zatonił w przeciągu kilku minut z 6 członkami załogi.

Jeden z uczonych amerykańskich wyraził opinię, że bomba atomowa działa na człowieka w promieniu podmuchu około 1 km.

W licznych gminach łużyckich stan bydła wrócił do normy przedwojennej.

W Gdańsku wykonano wyrok na 11 przestępcach niemieckich ze Stutthofu. Egzekucja odbyła się 4 lipca o godz. 17-tej.

500 ton polskiego ołowiu odpłynie do Kalkuty

1000 Niemców pracuje przy robotach niwelacyjnych w Łodzi. Są oni skoszarowani w obozie pracy.

W Chorzowie ma być utworzony Instytut Radowy. Instytut ten obsługiwać będzie teren woj. Śląsko-Dąbrowskiego.

Z dniem 7 lipca wchodzi w życie nowy rozkład jazdy kolei. (c.)

RYTM KUJAW

Z POW. WŁOCŁAWSKIEGO.

CHODECZ. Ruchliwy Komitet Odbudowy Szkoły w Chodczu, urządził w ub. miesiącu kwestę na terenie miasta i okolic, celem zasilenia kasy Komitetu Odbudowy, w pierwszej linii dla pokrycia gmachu szkolnego dachem.

Ze zbiórek uzyskano kwotę 27 tys. 486,40 złotych. (md.)

BRZEŚC KUJAWSKI. Stanisława Kobusowa, tamtejsza mieszkanka, dotychczas była w posiadaniu aparatu do pedzenia „bimbru“. — Niebawem stanie przed Sądem we Włocławku. (md.)

INTENSYWNA PRACA RADIOWEZŁÓW. W ciągu akcji czerwcowej rb. radiofonizacja powiatu włocławskiego postępuje szybkimi krokami. — We wsi Kruszyna zainstalowano 41 głośników. W majątku Dębice — 16. W maj. Świątosław — 14. Z majątku tego przeprowadzona została linia do wsi dobra Wola, gdzie jest 11 abonentów.

Ta sama linia przeprowadzona została do maj. Kruszynki i majątku Skibice po 9 abonentów. Linia ze Skibice łączy wieś Poddebice — 15 abonentów.

W dalszym ciągu w przygotowaniu jest linia do maj. Lijewo. Duże zasługi w radiofonizacji położył kierownik Radiowęzła w Choceniu, ob. Cz. Zieliński.

W obrębie Chocenia zradiofonizowana została stacja kolejowa. Wieś Kaliska 15 abonentów, maj. Brzezcie — 9, maj. Wieniec — 5. W obrębie Lubrańca maj. Koniec — 13.

Dalsza akcja rozwija się w okolicy Brześcia Kujawskiego. Chocień wybitnie teren wiejski, liczy dotychczas zradiofonizowanych ponad 15 wsi i 150 abonentów.

Nad radiofonizacją m. Włocławka i Lipna oraz tychże powiatów, pracuje rejonowy Radiowęzeł.

Ogółem jest 10 Radiowęzłów i 10 kierowników. (md.)

Brak opieki lekarskiej. Lubień i okolica po śmierci śp. dr. Hoszowskiego, odczuwa bardzo brak opieki lekarskiej. Lekarz powiatowy czyni w tej sprawie starania, ale jak dotychczas, bezskutecznie.

Czerwony kur. We wsi Dobieszyn, gm. Piaski, pow. włocławskiego, w zagrodę braci Dzieciołowskich, uderzył piorun od którego spłonęły budynki gospodarcze.

Z inwentarza żywego spłonęła maciora. (md.)

PRZEDECZ. Jan i Józefa Pacholczyk, zamieszkali w Przedczu, pow. Włocławskiego, sprzedawali papierosy tak zwane „lipowe“.

Znalezione papierosy w ilości 624 sztuki, zostały zakwestionowane. Pacholczykowie w tej sprawie staną niebawem przed Sądem Okręgowym. (md.)

40 TYSIĘCY NA MLEKO. Na zakup mleka dla niemowląt najbardziej ludności powiatu włocławskiego przydzielono ostatnio sumę 40 tysięcy złotych. Sumę tę rozdzielono dla punktów Opieki Społecznej przy Stacjach Opieki nad Matką i Dzieckiem w Kowalu, Lubrańcu, Chodczu i Brześciu Kujawskim.

W Lubrańcu w nowo utworzonym Ośrodku Zdrowia pod kierownictwem dr. Mariana Szulca, obecnie otrzymuje 112 dzieci mleko ze specjalną pożywką pasteryzowane.

Dziećmi zajmuje się higienistka, Zofia Jarzynowska. (md.)

NAKONOWO. Wieś to niewielka, od najbliższego miasteczka Kowala odległa o 6 km. Ludność tu niezamożna. Szkoła pracuje w ciężkich warunkach, a mimo to młodzież szkolna z racji tygodnia PCK potrafiła zebrać i przekazać do Oddziału Włocławskiego PCK 1156 zł. Niezależnie od tego Kółko Młodzieży PCK tej szkoły zebrało 1000 zł dla sierot po nauczycielach, zamordowanych przez Niemców.

Dzielna ta młodzież, prowadzona przez opiekuna Koła PCK, kierownika szkoły p. Glonka, pielęgnuje zasady ideowe PCK oraz pracuje nad sobą i otoczeniem w zakresie higieny osobistej i domowej, jak również niesienia pomocy najbardziej potrzebującym.

Wykonana w glinie, porywa widza harmonią formy, konsekwencją linii, lekkością ruchu. Doskonała w wyrazie główka (odlew gipsowy) odznacza się harmonijnością kompozycji.

Prace te objęte są konkursem na wzory materiałów drukowanych, ogłoszonym przez przemysł włókienniczy. Z radością witamy tego rodzaju inicjatywę ze strony naszych fabryk. Pozwoli to w przyszłości wyrugować potworną brzydotę, jaka na ogół panoszy się, zwłaszcza wśród tańszych materiałów.

Ekspozycje w dziale rzeźby zwracają uwagę różnorodnością podejścia do tematu, przy czym i tu, jak w rysunku, obowiązuje podstawowy kanon: ujęcie istoty zagadnienia, zasadniczych form, ogarnięcie wyrazu całości. Postać młodej dziewczyny,

WOLA OLSZOWA. Brak opieki rodzicielskiej spowodował utonięcie 2-letniego Stanisława Tonizaka.

Chłopiec oddalił się od domu, podszedł do rzeczki Lubieńki, przepływającej przez wieś Wola Olszowa, pow. włocławskiego, wpadł a nie mając żadnej pomocy, utonął. Winę ponoszą rodzice. (md.)

ZWOZKA KOPALNIAKÓW. Na pobliskich stacjach kolejowych odbywa się obecnie zwózka kopalniaków kujawskich przez gospodarzy z całego powiatu włocławskiego.

Kopalniaki wysyłane zostają do kopalni zagłębia węglowego, potrzebne do szeregu robót w kopalniach. — Zwózka dokonywana jest w ramach świadczeń publicznych. (md.)

PUSTKI CHOCENSKIE. W zagrodzie rolnika Józefa Wawrzyckiego, zamieszkałego we wsi Pustki Choczeńskie, pow. włocławskiego, dokonano kradzieży konia. Sprawcą kradzieży okazał się Stanisław Zwierzyński, którego Sąd Grodzki skazał na 1 rok więzienia. (md.)

Z POWIATU NIESZAWSKIEGO

MAKOSZYN. Patrol M. O. przypadkowo natrafił na dawno poszukiwanego bandytę — Dąbrowskiego, który miał na sumieniu kilka napałów na okolicznych obywateli.

Bandytę zatrzymano i udano się wraz z nim do wsi Zielonka do zagrody Kamińskiego, na którego dokonano napadu rabunkowego celem skonfrontowania z bandytą.

Po przybyciu na miejsce, dobrze zorganizowana banda napadła na dom Kamińskiego, celem odbicia bandyty.

Banda otworzyła ogień z broni automatycznej. Wywiązała się zażarta walka. W walce tej 1 z funkcjonariuszy O. R. M. O. został zabity, kilku zostało zranionych.

W czasie strzelaniny bandyta Dąbrowski zbiegł. Milicja, wsparta oddziałami wojska udała się w pościg za wycofującymi się bandytami. (md.)

Z POWIATU LIPNOWSKIEGO

CHELMICA DUŻA. Tad i Franciszka Arendtowie, zam. w Chelmicy Dużej, gm. Fabianki, pow. lipnowskiego, pędzili napoje alkoholowe. Na miejscu znaleziono i zakwestionowano 6 litrów samogonu. Thumaczyli się, że cały ten zapas przeznaczony był na mające odbyć się chrzciny i 1 litr na lekarstwo.

ŚWIĘTO WF i PW. Komenda WF i PW gminy Przedecz, powiatu włocławskiego, urządza swe doroczne Święto WF i PW w dniu 14 bm. w Kubłowie.

Organizacją Święta kieruje miejscowy komendant WF i PW, sierż. rez. Roman Piwiński. (md.)

WĄBRZEŻNO POD ZNAKIEM MŁODZIEŻY

Koniec czerwca to okres zakończenia roku szkolnego w Państwowym Gimnazjum Mechanicznym i Publicznej Szkole Doksztalającej Zawodowej. Ze względu na to, że jest to pierwszy rok zakończony w prawie normalnych warunkach w odrodzonej już Ojczyźnie, nadano uroczystościom charakter szczególnie podniosły. Rozpoczęły się one u stóp ołtarza, gdzie nabożeństwa odprawili: ks. prof. Pisarski dla szkół średnich i ks. wikary Kosznik dla szkół powszechnych. Starsze społeczeństwo patrzyło na maszerującą ze śpiewem na ustach młodzież szkolną z radością i dumą.

W Państw. Gimn. Mech., istniejącym na terenie miasta od października 1945 r., w którym kształcą się w wielkim procencie młodzież wiejska, odbyła się uroczystość zakończenia roku szkolnego w świetlicy szkolnej. W uroczystości brała również udział młodzież szkoły doksztalającej zawodowej, przedstawiciele rzemiosła i rodzice. Obecny był burmistrz miasta, p. Lenartowski, który wygłosił okolicznościowe przemówienie, podkreślił zasługi dyrektora, p. Wasielewskiego, około organizacji zakładu naukowego, przyrzekając całkowite poparcie czynników miejskich.

Po odśpiewaniu kilku okolicznościowych pieśni pod batutą naucz. p. Piora i wygłoszeniu wierszy, uczniowie szkoły doksztalającej inscenizowali pod kierunkiem naucz. Wesołowskiej pracę robotników w przemyśle na Śląsku, inny zespół odtańczył „Krakowiaka“. Pieśni ożywiano inscenizacjami tak, że cała młodzież brała czynny udział w wykonaniu programu. Młodzież szkolna okazała dużo inicjatywy i samodzielności.

Przed rozdaniem świadectw wygłosił przemówienie dyrektor szkoły, p. Wasielewski, zachęcając młodzież do dalszej wytrwałej pracy nad sobą, by wiadomości zdobyte wykorzystywała z pożytkiem dla siebie i ku chwale Odrodzonej Ojczyzny. Uroczystość zakończono odśpiewaniem „Roty“.

Piękna wystawa

W pięknej willi przy uroczej ulicy obrońców Westerplatte w Sopocie mieści się Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Pięknych. Obecnie odbywa się tam wystawa prac uczniów pierwszego roku.

Wystawa obejmuje kilka działów: rysunek, liternictwo, dział projektowania brył i płaszczyzn, malarstwo i rzeźbę.

Prof. Jacek Żuławski odkrywa przed nami piękno sprowadzone do kilku linii. Student uczy się patrzeć na całość, na stosunek form, mas, na rozłożenie kontrastów. Rysunek — szkic ma stać się notowaniem obserwacji plastycznych, pewnym przedłużeniem myśli. Uczeń nie gubi się w szczegółach, zaznacza rzeczy najistotniejsze. W wielu rysunkach obserwujemy dążenie uczniów do wydobycia maksimum efektu przy oszczędności środków oraz poszukiwanie poistej artystycznej.

W dziale projektowania brył i płaszczyzn widzimy prace przygotowaw-

wykonana w glinie, porywa widza harmonią formy, konsekwencją linii, lekkością ruchu. Doskonała w wyrazie główka (odlew gipsowy) odznacza się harmonijnością kompozycji.

Jak objaśnia prof. Wnuk, podstawowy ogólny kurs rzeźby obowiązuje wszystkich studentów, niezależnie od specjalizacji, jaką pragną sobie obrać, tu bowiem wylania się prawdziwe talenty. To samo dotyczy malarstwa.

Przechodzimy na piętro, do sali, mieszczącej prace z zakresu malarstwa. Reprezentowane są równoległe pracownie profesorów Strzeleckiego i Studnickiego. Widzimy tu wyłączenie studium z natury. Śmiały i ciekawy sposób operowania masą, w kolorami i kolorem, oddanie ogólnego wrażenia, jakie temat wywołuje w młodym artyście. Studenci nie „robią literatury“, nie opowiadają na sposób malarzski o tym, co widzą, lecz odtwarzają swoje przeżycia.

Kilka prac z zakresu malarstwa zakupił konsul szwedzki, p. Dryzelius.

Szkoła prowadzi trzy działy: malarstwo, rzeźbę i architekturę wnętrza. Przyjmuje kandydatów po maturze licealnej i egzaminie wstępnym. W wypadkach wyjątkowych uzdolnieni adepta pomija się brak dużej matury i przekroczoną granicę wieku. Szkolenie pobiera żadnych opłat, udziela natomiast swoim studentom daleko idącej pomocy w nauce, np. bezpłatnie dostarcza farb, papieru i innych materiałów malarskich i rzeźbiarskich. Bratnia Pomoc zapewnia studentom tanie kwatery i utrzymanie.

Obecnie szkoła liczy 119 uczniów, w tym połowę stanowią studentki. Miara zainteresowania i przywiązania uczniów do szkoły jest fakt, że wielu z pośród nich nie wykorzystuje letnich ferii, prowadząc dalej studia w umiłowanym kierunku.

W Szkole Sztuk Pięknych w Sopocie — Wybrzeże zyskało cenną placówkę artystyczną, z której wyjdzie szereg młodych, rzetelnych talentów.

Zofia Giedroyć.

